

záťaž v SR na obdobie rokov 2010 – 2015 vrátane zoznamu prioritných záťaží navrhnutých na riešenie a ekonomických aspektov.

- **Register dokumentov environmentálnych záťaží** – obsahuje informácie o vydaných právoplatných rozhodnutiach o určení povinnej osoby.
- **Atlas sanačných metód** – umožňuje vyhľadanie informácií podľa typu sanačných metód a druhu znečisťujúcich látok. Uvádza príklady praktického využitia v praxi a umožňuje interaktívne prepojenie sanačnej metódy s konkrétnou sanovanou lokalitou v rámci ISEZ.

Vyhľadávanie v REZ je možné cez atribúty, a to podľa kategórie rizikosti, lokality alebo činností, alebo prostredníctvom webovej mapovej aplikácie. Tlačovú zostavu vo formáte *.pdf, obsahujúcu vybrané vyhľadane údaje, je možné uložiť alebo vytlačiť. Viac informácií:

<http://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/vybrane-environmentalne-problemy/environmentalne-zataze/informacny-system-ez>

Integrované aplikačné rozhranie na prepojenie zdrojových evidencií informačného systému verejnej správy

Dôležitou súčasťou Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2010 – 2015) je prepájanie vybraných informačných systémov s Informačným systémom environmentálnych záťaží. Prepojenie ISEZ sa realizuje v spolupráci s rezortnými organizáciami Ministerstva životného prostredia SR a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a ich informačnými systémami (databázami), a to:

1. Výskumný ústav vodného hospodárstva

- Integrovaný monitoring bodových zdrojov znečistenia

2. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

- Register skládok odpadu,
- Digitálny archív Geofondu,

- Čiastkový monitorovací systém – Antropogénne sedimenty charakteru starých environmentálnych záťaží

3. Štátna ochrana prírody a krajiny

- Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny – časť Chránené územia,
- Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny – časť Chránené stromy,
- Databáza chránených území členských krajín EÚ NATURA 2000,
- Register Ramsarské mokrade, UNESCO lokality a Biosferické rezervácie

4. Vodohospodárska výstavba, š. p.

- Technicko-bezpečnostný dohľad nad vodnými stavbami v SR

5. Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy

- Čiastkový monitorovací systém Pôda

6. Slovenská agentúra životného prostredia

- Informačný systém prevencie závažných priemyselných havárií,
- Informačný systém nakladania s ťažobným odpadom.

Environmentálne záťaže na Slovensku

Základné informácie pre odbornú verejnosť

Základné pojmy

Environmentálna záťaž

je znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody.

Pravdepodobná environmentálna záťaž

je stav územia, kde sa dôvodne predpokladá prítomnosť environmentálnej záťaže.

Pôvodca

je každý, kto svojou činnosťou spôsobil environmentálnu záťaž, okrem prípadov, ak:

- sa štát zaviazal sanovať environmentálnu záťaž na základe zmluvy uzatvorenej pred účinnosťou zákona č. 409/2011 Z. z. alebo na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky alebo
- environmentálna záťaž vznikla v dôsledku ukladania odpadu, ktoré bolo v súlade s právoplatným povolením.

Sanácia environmentálnej záťaže

sú práce vykonávané v horninovom prostredí, podzemnej vode a pôde, ktorých cieľom je odstrániť, znížiť alebo obmedziť kontamináciu na úroveň akceptovateľného rizika s ohľadom na súčasné a budúce využitie územia.

Právne predpisy

- Zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Predpis účinný 1. 1. 2012
- Zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov
 - Predpis účinný 1. 1. 2008
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon
 - Predpis účinný 15. 2. 2008

Strategické dokumenty

- Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2010–2015)

je strategický plánovací dokument pre systematické odstraňovanie environmentálnych záťaží na Slovensku, ktorý určuje rámcové úlohy na postupné znižovanie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží na zdravie človeka a životné prostredie. ŠPSEZ je v plnom súlade s programom opatrení Vodného plánu Slovenska. Viac informácií: <http://www.minzp.sk/files/skody-a-havarie/enviro-zataze/statny-program-sanacie.pdf>

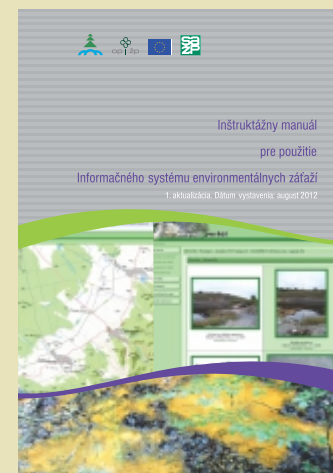

Metodické pokyny

- Metodický pokyn č. 1/2012–7 z 27. januára 2012 na vypracovanie analýzy rizika znečisteného územia

Viac informácií: http://enviroportal.sk/uploads/2011/07/page/environmentalne-temy/envi_4/MP_01_2012opr.pdf
- Metodické usmernenie k plánu prác podľa zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (z 20. decembra 2012)

Viac informácií: <http://www.enviroportal.sk/uploads/files/EZ/Planpracfinal.pdf>

- Inštruktážny manuál pre použitie Informačného systému environmentálnych záťaží (1. aktualizácia z 08/2012)

Viac informácií: http://www.enviroportal.sk/uploads/2011/07/page/environmentalne-temy/vybr_10/Manual_ISEZ_web_aktualizacia.pdf
- Metodický pokyn pre naplnenie Informačného systému environmentálnych záťaží

Viac informácií: http://www.enviroportal.sk/uploads/2013/01/Pokyn_naplňanie_ISEZ.pdf

Investícia do vašej budúcnosti!

**SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**
SLOVAK ENVIRONMENTAL AGENCY

Informačný leták **Environmentálne záťaž** na Slovensku – **Základné informácie pre odbornú verejnosť** – si kladie za cieľ poskytnúť odbornej verejnosti základné informácie o problematike environmentálnych záťaž na Slovensku.

Prináša najdôležitejšie pojmy, prehľad právnych noriem, poznatky o Informačnom systéme environmentálnych záťaž, o možnostiach financovania a ďalších informačných zdrojoch.

Táto publikácia bola vydaná v rámci projektu **Osveta, práca s verejnosťou ako podpora pri riešení environmentálnych záťaž v SR**. Tento projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu Európskej únie v rámci Operačného programu Životné prostredie.

Vydala
Slovenská agentúra životného prostredia
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
tel.: +421 48 437 41 64
e-mail: elena.bradiakova@sazp.sk
www.sazp.sk

Autori: Ing. Katarína Paluchová, Ing. arch. Elena Bradiaková
Foto: archív SAŽP
Tlač: DOLIS, s. r. o., Bratislava
Dátum vydania: január 2014

Informačný systém environmentálnych záťaž (ISEZ)

ISEZ zabezpečuje zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií o environmentálnych záťažach a je súčasťou informačného systému verejnej správy (§ 20a ods. 1 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach v znení neskorších predpisov – geologický zákon). Ministerstvo životného prostredia SR zriaďuje a prevádzkuje informačný systém a údaje z neho sprístupňuje – s výnimkou údajov o pravdepodobných environmentálnych záťažach – podľa osobitného predpisu. Orgány verejnej správy a právnické osoby hospodáriace s verejnými prostriedkami sú povinné bezodkladne poskytovať bezplatne údaje a informácie súvisiace s environmentálnymi záťažami prevádzkovateľovi informačného systému. Užívatelia ISEZ získavajú aktuálne a overené atribútové a geopriestorové údaje z databázy administratívneho zdroja.

Správca obsahu ISEZ

Ministerstvo životného prostredia SR
sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor environmentálnej geológie, Bratislava

Technický a odborný prevádzkovateľ ISEZ

Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica

Prezentačné rozhranie Informačného systému environmentálnych záťaž je integrované do webového portálu Enviroportál a je prístupné na adrese <http://envirozataze.enviroportal.sk>. Webová aplikácia umožňuje vyhľadávať, prezerať a tlačiť informácie, ktoré sú v správe **Registrov informačného systému environmentálnych záťaž**:

- **Register environmentálnych záťaž (REZ)** pozostáva z:
 - **časti A**, obsahujúcej evidenciu pravdepodobných environmentálnych záťaž,
 - **časti B**, obsahujúcej evidenciu environmentálnych záťaž,
 - **časti C**, obsahujúcej evidenciu sanovaných a reaktivovaných lokalít.
- **Register odborne spôsobilých osôb** – zriadený MŽP SR na základe zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov. Obsahuje zoznam odborne spôsobilých osôb s uvedením kontaktných údajov a typu geologických prác.
- **Register geologických oprávnení** – zriadený MŽP SR na základe zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov. Obsahuje zoznam fyzických a právnických osôb s geologickým oprávnením s uvedením kontaktných údajov a typu geologických prác.
- **Štátny program sanácie environmentálnych záťaž** – strategický dokument obsahujúci okrem iného priority, ciele a programové opatrenia na riešenie environmentálnych

Investícia do vašej budúcnosti!

**Osveta, práca s verejnosťou ako podpora pri riešení
environmentálnych záťaž v SR**

Tento projekt je spolufinancovaný Európskou úniou/KF

Projekty v oblasti environmentálnych záťaží

- **Systematická identifikácia environmentálnych záťaží Slovenskej republiky (2006 – 2008)**

Predkladateľ: Slovenská agentúra životného prostredia

Cieľom projektu bolo identifikovať pravdepodobné environmentálne záťažce a environmentálne záťažce z celého územia Slovenska, t. j. získať informácie o rozmiestnení, povahe a predpokladanej rizikovitosti environmentálnych záťaží a zostaviť Register environmentálnych záťaží. Viac informácií:

<http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=1433>

- **Regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych záťaží na životné prostredie pre vybrané kraje (regiony) (2008 – 2010)**

Predkladateľ: Slovenská agentúra životného prostredia

Cieľom projektu bolo zhodnotiť dopady environmentálnych záťaží na životné prostredie v rámci jednotlivých krajov SR. Viac informácií: <http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=1745>

- **Atlas sanačných metód environmentálnych záťaží (2010 – 2011)**

Predkladateľ: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

Publikácia obsahuje spektrum používaných sanačných metód, klasických aj inovatívnych, a množstvo príkladov ich použitia v praxi, takisto praktických skúseností s jednotlivými metódami, kde sa hodnotí nielen ich účinnosť, ale aj podmienky a limity použitia. Viac informácií:

<http://www.minzp.sk/files/sekcia-geologie-prirodných-zdrojov/atlas-sanacnych-metod-environmentálnych-zatazi.pdf>

- **Dobudovanie Informačného systému environmentálnych záťaží (2010 – 2014)**

Predkladateľ: Slovenská agentúra životného prostredia

Projekt je zameraný na dobudovanie ISEZ (aktualizácia, prepojenie s inými systémami verejnej správy) a informačnú a vzdelávaciu kampaň v oblasti environmentálnych záťaží. Viac informácií: <http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=1746>

- **Osveta, práca s verejnosťou ako podpora pri riešení environmentálnych záťaží v SR (2012 – 2015)**

Predkladateľ: Slovenská agentúra životného prostredia

Cieľom projektu je zvýšenie povedomia širokej verejnosti v oblasti problematiky riešenia environmentálnych záťaží vrátane ich sanácií. Viac informácií:

<http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=2222>

- **Monitorovanie environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách Slovenskej republiky (2012 – 2015)**

Predkladateľ: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

Projekt je zameraný na vybudovanie monitorovacej siete a monitorovanie vysoko a stredne rizikových environmentálnych záťaží. Viac informácií: <http://www.geology.sk/new/sk/node/116>

- **Prieskum environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách Slovenskej republiky (2013 – 2014)**

Predkladateľ: Ministerstvo životného prostredia SR

Projekt je zameraný na podrobný geologický prieskum životného prostredia s cieľom podrobného prieskumu vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží a environmentálnych záťaží, vrátane vypracovania rizikových analýz znečistených území a štúdií uskutočniteľnosti sanácie environmentálnych záťaží. Viac informácií:

<http://www.minzp.sk/sluzby/oznamenia-verejnej-sutazi/oznamenia-vyhlaseni-verejneho-obstaravania/1prieskum-environmentálnych-zatazi-vybranych-lokalitach-slovenskej-republiky.html>

Financovanie environmentálnych záťaží

- **Štátny rozpočet**

podporuje financovanie problematiky environmentálnych záťaží na základe Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží. Viac informácií:

<http://www.minzp.sk/files/skody-a-havarie/enviro-zataze/statny-program-sanacie.pdf>

- **Environmentálny fond**

poskytuje žiadateľom finančnú podporu formou dotácie a úveru. Na rok 2014 je vyšpecifikovaných 8 oblastí (A – H). Na podporu problematiky environmentálnych záťaží je zameraná **F Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia**.

Viac informácií: <http://www.envirofond.sk/sk/>

- **Európske fondy –**

- **Kohézny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja**

V r. 2007 – 2013 je spolufinancovanie z fondov EÚ realizované prostredníctvom **Operačného programu Životné prostredie** a jeho 5 prioritných osí. Oblasť environmentálnych záťaží patrí do prioritnej osi 4 Odpadové hospodárstvo. Prostriedky je možné dočerpať v zmysle pravidiel EÚ n + 2 do konca roka 2015.

Operačný program na nasledujúce programovacie obdobie r. 2014 – 2020 má názov **Operačný program Kvalita životného prostredia**. Financovanie oblastí environmentálnych záťaží je plánované v rámci prioritnej osi Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry. Viac informácií: <http://www.opzp.sk>

- **Súkromný sektor**

financuje oblasť environmentálnych záťaží najmä v rámci povinností vyplývajúcich zo zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťažce a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 409/2011 Z. z. na stiahnutie:

http://www.minzp.sk/files/sekcia-geologie-prirodných-zdrojov/409_2011.pdf